ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު

ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޝަރީޢަތް ނަންބަރު: 2019/HC-A/538
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:

* ނަން: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް

- އިސްތިއުނާފަށް ހާޒިރުވި ފަރާތް:

* ނަން: ޝަކީލާ ޙަސީބު
* އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A273883
* ދާއިމީ އެޑްރެސް: ކަނިބިލުގެ / ސ. ހުޅުދޫ
* މިހާރުގެ އެޑްރެސް: މ. އާރިޔާވިލާ / ކ. މާލެ

- ހުށަހެޅި ތާރީޚް: 02 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1441 / 30 އޮކްޓޫބަރު 2019
* ނިމުނު ތާރީޚް: 03 ރަޖަބު 1441 / 27 ފެބުރުއަރީ 2020

- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު އަމުރު ނަންބަރު: 145-H(947-2016)ABA/2019/13
- ނިންމި ކޯޓު: ކްރިމިނަލް ކޯޓު
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ކޯޓު އަމުރު
- ނިމުނު ތާރީޚް: 17-10-2019
- މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު އަބްދުﷲ ޙަމީދު   ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް   ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ޙުސައިން ޒަކަރިއްޔާ
(ރިޔާސަތު)

- **ދަޢުވާގެ ޚުލާސާ:**

މިއީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-H(947-2016)ABA/2019/13 ކޯޓު އަމުރު ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން އެ ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން ބެލެވުނު ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

މި މައްސަލާގައި އިސްތިއުނާފު އަރުވާ ފަރާތަކީ ސ. ހުޅުދޫ / [illegible] [illegible] ރަޝީދުއެވެ.

- **ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް:**

01- ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-H(947-2016)ABA/2019/13 ކޯޓު އަމުރަށް ބަލާއިރު، އެ އަމުރަކީ [illegible] ރަޝީދުގެ [illegible] [illegible] 1 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-H(946-2016)145/2016/09 (30 ޑިސެމްބަރު 2016) ގައި [illegible] ރަޝީދު [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ރަޝީދުގެ [illegible] [illegible] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-H(946-2016)145/2016/09 ކޯޓުއަމުރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަމުރެކެވެ.

02- ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-H(947-2016)ABA/2019/13 ކޯޓު އަމުރު އެ ކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ ޝަރުޢީ ނުވަތަ ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ އެ އަމުރު [illegible]، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން 3 (ތިނެއް) ނުކުތާއެއް [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ [illegible] މަޖިލީހުގައި [illegible].

- ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-H(947-2016)ABA/2019/13 ކޯޓު އަމުރަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ

މާއްދާއާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (މަސްތުވާތަކެއްޗާއި ބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ 136 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި އެޤާނޫނުގެ 137 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި އެޤާނޫނުގެ 144 ވަނަ މާއްދާއާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) އާއި، އެޤާނޫނުގެ 59 ވަނަ މާއްދާއާއި، އެޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާ ޚިލާފަށް ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރެއްކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާ.

- ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-H(947-2016)ABA/2019/13 ކޯޓު އަމުރަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 63 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރެއްކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާ.

- ތިންވަނަ ނުކުތާއަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި "މަތީ ދަރަޖައިގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކަށް ދަށު ދަރަޖައިގެ ކޯޓުތަކުން ތަބާވާންވާނެ" ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/SC-A/19 ގަޟިއްޔާގެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގެ 9 ވަނަ ނަންބަރާ ޚިލާފަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުން އަމުރު ނެރުއްވާފައިވާ ކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާ.

03- މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދެ ފަރާތުން ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-H(947-2016)ABA/2019/13 އަމުރާއި މި މައްސަލައާ ގުޅޭ ގޮތުން ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅިފައިވާ މި މައްސަލައާ ގުޅޭ ލިޔެކިޔުންތަކަށް ބެލުމަށްފަހު، އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ފާހަގަކުރެވިއްޖެއެވެ.

(ހ) ފުރަތަމަ ކަމަކީ، އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައި މިވާ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-H(947-2016)ABA/2019/13 ކޯޓު އަމުރަށް ބަލާއިރު، އެ އަމުރަކީ ސާނިޔާ ރަޝީދުގެ މައްޗަށް ޖަދުވަލު 1 ގައިވާ މަސްތުވާ އެއްޗެއް ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެކުރި ކަމުގެ ތުހުމަތުގައި ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު

145-H(946-2016)145/2016/09 (30 އޮކްޓޫބަރު 2016) ގައި ޝާހިދު ރަޝީދު ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް އަމުރުކޮށްފައިވާކަމުން، ޝާހިދު ރަޝީދުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-H(946-2016)145/2016/09 ކޯޓު އަމުރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

(ހ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މީހުންގެ ބަންދުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބަޔާން ކޮށްފައި ނުވާނަމަ، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 4 [illegible] [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ބެލުމުން [illegible] [illegible] [illegible] 4 [illegible]؛

1- އޭނާ ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމުގެ އަމުރެއް ނެރެދިނުން

2- އެއްވެސް ޝަރުޠެއް ނެތި ދޫކޮށްލުން

3- އޭނާ ކަފާލަތުގެ ދަށުން ދޫކޮށްލުން

4- އޭނާ ޝަރުޠުތަކާއިއެކު ބަންދުން ދޫކޮށްލުން ކަން،

[illegible] އަމުރުކޮށްފައިވާ [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 59 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި،

ކުށުގެ ޝުބުހަތުގައި ހައްދުތަކުރުވާފައިވާ ޙާލަތު ބަޔާންކުރު ޖާގެ ހިންގުމުގައި، އޭނާއަށް ނިސްބަތްކޮށްފައިވާ ކުށް ކުރިކަމަށް ޝަރުޢީގޮތުން ސާބިތުކޮށްދޭ ހެއްކެއް ނެތުމުން، އޭނާ ބަރީއަށް ދޫކޮށްލުމަށް ނިންމާފައިވާކަމާ އެ މައްސަލައިގެ ހުކުމް ފުރިހަމަކޮށް ނުވަތަ ހުކުމްކުރާ ދުވަހު ހުކުމް ބަޔާންކޮށް މަސައްކަތް ކުރަންވާނެކަމާއި، ނުވަތަ ކޯޓަށް ހާޒިރު ނުވެވޭނަމަ، ނުވަތަ ފުރުޞަތު ދޭންވާނެކަމާއި، ނުވަތަ ދުވަހުގެ ސަބަބުތަކެއް ނުހުށަހަޅާނަމަ، ކޯޓަށް ހާޒިރުނުވާކަމަށް ބެލުމާއި ޝަރީޢަތް ހިންގުމުގެ ޤަވާޢިދު، އޭނާގެ މައްސަލަ ޝަރުޢީގޮތުގައި ނިންމުމަށް ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގެ ހައްޤު ހުންނާނެކަމާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

(ހ) ދެވަނަ ކަމަކީ، ސ. ހުޅުދޫ ސޯނިޔާ ރަޝީދުގެ މައްޗަށް ޝަރުޢީ ކޯޓުން ކުރިކަމަށް ދިވެހިރާއްޖެއަށް މަސްތުވާތަކެތި އެތެރެކުރުން ކަމަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-H(947-2016)ABA/2019/13 ކޯޓުން ހުކުމްކޮށް ބަލާފައިވާކަމާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (މަސްތުވާތަކެތީގެ ޤާނޫނު)ގެ 138 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލާއިރު،

> ޖަދުވަލު 1 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަސްތުވާތަކެތީގެ ތެރެއިން ހެރޮއިން ފިޔަވައި
> އެޖަދުވަލުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެހެން އެއްޗެއް މަސްތުވާތަކެއްޗެއްގެ 1 (އެކެއް)
> ގްރާމްއަށް ވުރެން ގިނަ މިންވަރެއް އެތެރެކުރާމީހާ، އެމީހަކަށް ހުކުމްކުރާނީ
> ޖަލުގައި ބަހައްޓާ ހުކުމްކުރުމެވެ.

މިހެންކަމުން ބަޔާންކޮށްފައިވާތީ، ސޯނިޔާ ރަޝީދުގެ މައްޗަށް ހުށަހެޅި މަސްތުވާތަކެތީގެ ޢަދަދު ބޮޑުކަމުގައި 594-6000 ގްރާމް ހުރިކަމާއި، ސޯނިޔާ ރަޝީދުގެ މައްޗަށް ކުށްވެރިވާ ހަމަ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޖިނާއީ ޤަޟިއްޔާގައި، މަސްތުވާތަކެތީގެ ކުށް ޤާނޫނު ބޭނުން ކުރަންވާނެކަމާއި ބަޔާންކޮށްފައިވާތީ ކޯޓުގެ ޤަވާޢިދުތަކަށް ބަލާއިރު ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2011/SC-A/33 ޤަޟިއްޔާއިން ކަނޑައަޅައިދީފައިވާ އުޞޫލަށް އަންނަނިވި، ކުށުގެ ޝުބުހަތުގައި

ބަންދުކުރެވިފައިވާ މީހާގެ ބަންދާއިމެދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކާތެރިކަން މީހެއްކަމަށް [illegible] [illegible] އެމީހަކީ ބަންދުކުރުމުގައި ބަހައްޓަން ޖެހޭނީ [illegible] [illegible] މުޖުތަމަޢަށް ނުރައްކާތެރި ކަމެއް [illegible] ކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2016/HC-A/52 ޤަޟިއްޔާއާއި 2011/HC-A/114 ޤަޟިއްޔާއާއި [illegible] [illegible] ޤަޟިއްޔާތަކުގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާކަން އެނގެންއޮންނާނެއެވެ.

(ށ) [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ވީމާ އަމުރަކީ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145/2016/09 145-H(946-2016) (30 އޮކްޓޫބަރު 2016) އަމުރުގެ ދަށުން [illegible] [illegible] ބަންދުގައި [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޝާހިދުން [illegible] ބަންދުން [illegible] [illegible] [illegible]،

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (العدالة والإنصاف) ގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]،

މިގޮތުން ބަންދާމެދު ގޮތެއް ނިންމާއިރު، ނުވަތަ ބަންދަށް ލުއެއް ދިނުމުގައި، އެ ފަރާތަކީ ބޮޑެތި އަދި ނުރައްކާތެރި ކުށެއް ނުވަތަ ކުށްތަކެއްގެ [illegible] އެ ފަރާތެއް ހިފައިގެން [illegible]، [illegible] [illegible]

ޝަރީޢަތް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު

145-H(947-2016)ABA/2019/13 ކޯޓު އަމުރަކީ [illegible]، [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] "[illegible]" [illegible]

[illegible] [illegible] ގަވާއިދުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް [illegible]، [illegible] [illegible]

ނުނިމި ގިނަ ދުވަސްވެގެންގޮސްފައިވާ މައްސަލައެއްކަމާއި، މިފަދަ މައްސަލަތަކުގައި މުއްދަތުގެ ޙައްޤުތަކަށް ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެކަމާއި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަނޑައަޅާ [illegible] [illegible] [illegible] ޤަބޫލުކުރެވޭ ފަދަ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް މި މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންނަށް ޤަބޫލުކުރެވެއެވެ.

އެހެންކަމުން މަތީގައި ބަޔާންކުރެވިދިޔަ ސަބަބުތައް އެގޮތުގެ މަތިން ހުރުމުން ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-H(947-2016)ABA/2019/13 ކޯޓު އަމުރަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭ ފަދަ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް މި މައްސަލަ ބެލި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންނަށް ފެނެއެވެ.

ޙުކުމް:

[illegible]، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ކަންތައްތައް އެގޮތުގެ މަތިން ހުރުމުން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-H(947-2016)ABA/2019/13 ކޯޓު އަމުރަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭ ފަދަ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް މިމައްސަލަ ބެލި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންގެ [illegible] އިއްތިފާޤުން ކަނޑައަޅައި ޙުކުމްކޮށްފީމެވެ.